

ERDÉLYI ÖRMÉNY GYÖKEREK füzetek

az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület
havonta megjelenő kiadványa

IX. évfolyam 96. szám
2005. február

„Emlékek nélkül, népeknek híre csak árnyék,,”
(Vörösmarty Mihály)

A Fővárosi Örmény Klub minden hónap 3. csütörtökén 17 órakor - hívottan és hívatlanul - mindenkit szeretettel vár a
Budapest V. Semmelweis utca 1-3. I. emeleti zeneterembe

Részletek Narekaci Szent Gergely imájából

...,Urunk és megbékítők..."

„...Lelke az Atyának! Itt vagyunk a Te félelmetes jelenlétedben, kérünk Téged feléd tárva karjainkat, nyögdecselve és jajgatva..."

Istenfélelem! Ismerjük a szót, talán nem is tudjuk igazán megfogalmazni, mit is jelent. Jelenlét! Isten előtt vagyunk, érezzük, hogy Ő hatalmasabb nálunk. A Szent is átélhette ezt sokszor, mit még fokozott a kolostori magány. Mégis, kérjük Istent, a régi imaformával, ahogyan a szertartásokban ma is él, meg találunk rá példát számtalan szent életéből, s buzgóbbak, főként magányukban, ma is gyakorolják: feltartott, kitárt karral (a tenyér kérően ég felé fordítva). Ősi tapasztalat, hogy sokszor nem is tudunk mondatokat formálni, s csupán sóhajtani tudunk. Így állunk emberségünkben Isten előtt!

Dr. Sasvári László

* * *

Lapunk az interneten: www.magy-orm.axelero.hu honlapon.
Elektronikus levélcímünk (E-mail): magyar.ormeny@axelero.hu

* * *

Trianonra emlékeztünk

A decemberi csúfos szavazási eredmény döbbsentett rá, milyen keveset tud a ma élő ember Trianonról. Nemcsak azért, mert nem tanították az iskolában, hanem sokan azért, mert még mindig nem merik a kérdéseiket föltenni, sokan még mindig nem mernek válaszolni, sokan még mindig nem mernek gondolkodni. Hogyan lehetséges, hogy egy nemzetet kollektív bűnösnek nevezzenek és büntessenek. Mi az oka annak, hogy még 84 év után sem lehet ezeket a kérdéseket feltenni sem itthon, sem az Európai Unióban?

Válaszul a fel nem tett kérdésekre *Koltay Gábor Trianon* c. dokumentum filmjének levetítését választottuk. A Fővárosi Örmény Klub zsúfolásig megtelt a hiteles válaszokra éhes emberekkel, január 20-án. A döbbsenet némasága szinte fájt a vetítés alatt. S a kisírt szemek a vetítés után. Hiszen majd mindegyik magyarörmény családot szétszakított a Trianoni Békediktátum, s tette tönkre családjuk életét, máig kiható hatással. A dokumentumfilm 14 részes változatának vetítését február 8-án, kedden du. 17 órától - ezt követően minden hét keddjén ugyanebben az időben - kezdi meg a Fővárosi Örmény Klub filmklubja, az V. ker. Akadémia u. 1.4. emelet 430 ajtószám alatti klubteremben (Fővárosi Örmény Önkormányzat). *Háziaszony: Keve Mária.*

Koltay Gábor: Trianon
Dokumentumfilm
Korona film 2004

„Az 1939-45-ös II. világháborút követő 60 esztendő óta Koltay Gábor alkotása az első mozifilm, amely Trianonnal, annak következményeivel és máig tartó hatásával foglalkozik. 1920. június 4-én délután fél 5-kor az 1914-1918-as I. világháborút lezáró Párizs melletti, Versailles-i békerendszer részeként a kis-Trianon elnevezésű palotában írták alá a Magyarország jelentős megcsonkítását eredményező, trianoni „békeszerződést”. Elvették az ország területének 72 százalékát, 232 804 négyzetkilométert. Elszakították lakosságának 64 százalékát, 13 287 241 lakost. A XX. században ránk zúduló csapások sorát a Versaillesi-trianoni békediktátumtól szoktuk számítani. A két világháború között a magyar társadalom a békes revízióban reménykedett, amelynek érdekében sokoldalú kulturális-szellemi fejlődés következett be. A II. világháborút követően, 1947-ben Párizsban a nagyhatalmak újra megerősítették a trianoni döntéseket. A XXI. század elején vajon miért nem lehet a több mint nyolcvan éve tartó trianoni folyamat tényeit a valóságnak megfelelően feltárni és a magyar közvélemény, valamint a világ tudomására hozni? Milyen lehetősége van egy kis országnak arra, hogy a trianoni és párizsi döntéseket szentesítő nagyhatalmak által meghatározott mai globális világ és európai egységesülési tendenciák közepette érdekeit érvényesítse és gondoskodjon a világban szétszóródott magyarságról, valamint korszerű válaszokat fogalmazzon meg a trianoni trauma XXI. századi kezelésére?

Koltay Gábor dokumentumfilmjében jeles, tudós emberekkel és közéleti személyiségekkel, így Csurka Istvánnal, Duray Miklóssal, Fejtő Ferencsel, Glatz Ferencsel, Nemeskürty Istvánnal, Pozsgay Imrével, Raffay Ernővel és Tökés Lászlóval beszélget, valamint költők, írók gondolatainak segítségével az érzelmekre is ható módon megrázó erővel és szokatlan őszinteségével szenvedélyesen hangsúlyozza, hogy a trianoni folyamatról minden körülmények között beszélni kell.”

* * *

Wass Albert

Nincs mit félnünk ellenségeinktől, hiszen azok legfeljebb csak megölhetnek. Barátainktól sincs mit féljünk, azok mindössze megcsalhatnak. De rettegnünk kell a közömbösök tömegétől, mert azok juttatták ide a világot, ahol ma van.

Józan magyar szemmel

(A füzetben megjelenő Wass Albert idézetek Az Igazlátó, Aforizmák és bölcsességek című könyvben található)

* * *

Kátainé Szilvay Ingrid

Az örmény zene évszázadai

I. rész

A Fővárosi Örmény Klub novemberi műsora oly módon próbált betekintést nyújtani az örmény muzsika évszázadaiba, mint egy sötét tárlók végeláthatatlan során végigmenő kíváncsi, zseblámpával a kezében. Itt-ott rávilágítva egy-egy kiállított tárgyra, mégis a teljességre törekedve. Egy ősi kultúra ma is élő hagyományainak mozaikjaiból állt össze a november 18-i klubműsor. Gevorg Dabagjan duduk művész azt a keserű, fájdalommal teli, gyönyörűséges, számunkra mégis oly érthető zenét szólaltatta meg hangszerén felvételtől, mely az örmény zene sajátja. Ez volt a nyitó szám.

Az örménység történelme - hasonlóan a magyarhoz - szakadatlan harcok sora a fennmaradásért. Sokszor heverték romokban az ősi szentélyek, a nép számtalanszor kényszerült elhagyni hazáját, mégis, akár a legendabéli fönixmadár, újból és újból feltámadt ez az ősi kultúra, megfoghatatlan bájjal telten szólalt meg újra a zene és a költészet, új színekkel telten sziporkázott újra a festészet, és folytathatták munkájukat a bölcsek és tudósok, újjáépítve a leromboltat, szó szerint összegyűjtve a nép történelmének lapjait.

A hősi eposz, a magasztos építészet, a finom miniatűrök mellett olyan zene fejezte ki e sokat szenvedett nép lelki történéseit, mely szellemi és érzelmi tartalmánál fogva karakteresen egyedül képvisel.

A népzeneben három fő vonulatot alkot a paraszti zene, a guszánasug művészet, valamint a városi dal. Rengeteg műfajt és formát vonultatott fel e nép géniusza: munkadalok, szertartásdalok, siratók, lírai dalok, epikus-, történeti-, tréfás-szatirikus dalok, bölcsődalok, vándordalok (u. n. ántuni), táncdalok.

A zenével összhangban és párhuzamosan fejlődött a nemzeti táncművészet. Nagy kifejezőerővel bírnak a bájos és kecses női táncok, a hősiesen szilaj férfitáncok, a különféle körtáncok. Már a kora középkorból